

EEN LAATSTE PASSEGGIATA

Nikola Edelsztejn

Copyright © 2024 Nikola Edelsztejn
Omslagontwerp: Nikola Edelsztejn
Omslagbeeld: Nikola Edelsztejn
Foto auteur: © Nikola Edelsztejn

Eerste druk November 2024

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of worden vertaald door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

*Voor mijn voluptas, wier naam waarlijk in het Italiaans kunne
vertaald*

*“Per me al mondo non v’ha un più caro e fido luogo di questo. Dove
mai più solo mi sento e in buona compagnia che al molo San Carlo, e
più mi piace l’onda e il lido?” - Umberto Saba*

I

Er zat een lichte onregelmatigheid in.

Je hoorde het wanneer de aandacht er vol op stond. De wijzer naderde de volgende minuutaanduiding en dan... werd de achtenvijftigste tik overgeslagen, die gecompenseerd werd door een tweeledig tikje op de negenenvijftigste.

Tik klonk zevenenvijftig, een stilte die slechts twee seconden duurde, maar bedroog als ware ze langer, *tik-tik* en de volgende stap richting het voltooien van het uur werd gezet.

Gekocht in Catania, zo wist ze. Het moest meer dan zevenendertig jaar geleden zijn geweest, daar zij de klok al kende sinds ze voor het eerst bewust werd van haar omgeving.

Al zou ze het nut van de klok nog niet hebben gekend, kende ze de subtiele dubbele tik van de secondewijzer.

De klok was relatief, de tijd stond stil in de studeerkamer.

Krantenartikelen over gevallen regeringen uit 1973, verslagen over Calabrische dorpen die men alleen van naam kende door de liquidaties en zelfs het verslag over de gewonnen Europacupfinale van AC Milan in 1994 was ergens in de vorm van een gebruind stuk papier te vinden.

De wijzer sloeg uren en minuten, maar wanneer de twaalf voor de tweede keer was bereikt begon de dag opnieuw, al zeker meer dan zevenendertig jaar.

Het was een van de vele beelden, geschapen tussen de muren van de studeerkamer, die ze graag in leven hield, om de snel op elkaar volgende gebeurtenissen van de tegenwoordige tijd achter zich te laten; ze een plek te geven in een ruimte die alleen geopend kon worden bij het sluiten van de deur.

Die ruimte mocht er zijn, ze leefde er immers graag in.

Het was de ruimte die rechtlijnigheid aan het bestaan gaf: de ruimte waarin ze wist dat de bus elke dag om dertien over acht, tweehonderd meter van haar voordeur zou stoppen.

Het was de ruimte waarvan ze alle geuren reeds kende.

Op woensdag zou het ruiken naar verrotte eieren, die altijd de aroma's van het andere vuilnis zouden overstemmen.

Rond het middaguur, dat zich elke dag, afhankelijk van de weersomstandigheden en thans het collectieve humeur, op een ander moment zou afspelen, zou er een bittere tint in de lucht te bespeuren zijn.

Wanneer alle poorten werden gesloten, ging de deur naar de hals van een amaro open en werden *campari*, *fernet* en op warmere dagen *aperol* onderdeel van de straatluchtcocktail.

Het was voorspelbaar, doch niet saai.

Ze leefde toe naar de momenten op de verscheidene dagen waarop een bepaalde geur terug de straat in kwam, al was het maar om herinnerd te worden aan de kracht van de herkenning. De herkenning die ze kennelijk nodig had om te beseffen dat de werkelijkheid daadwerkelijk bestond en onderdeel was van een niet aan te tornen routine die elke dag voor een nieuwe, reeds bekende, verrassing kon zorgen.

Ze was zich ervan bewust dat ze elke dag ooggetuige was van een herhaaldelijk schouwspel en adoreerde deswege het stilleven in de studie van Francesco: een plek waarin de geschiedenis zich meester waande over het verloop van de conversaties.

Het was een sortiment concrete geschiedenis, waar ogenschijnlijk niet aan te twijfelen viel.

Elk krantenartikel was reeds geschreven en de gebeurtenis waarover het handelde reeds gebeurd.

Het was echter geen cyclus zoals ze hem kende van het dagelijkse straatschouwspel.

“Messina, 21 juli 1979, Viale della Libertà. Een moord, dader onbekend, vermoedelijk onderdeel van de Cosa Nostra.

Slachtoffer nog te identificeren, vermoedelijk onderdeel van het dagelijks bestuur.”

Wat wist ze nu daadwerkelijk na het te hebben gelezen van dit artikel?

Een moord had plaatsgevonden, in Messina. Ze kende de datum, ze kende de plek, tot in het gedetailleerde beschreven.

Ze wist hoeveel organen zich buiten het lichaam bevonden en zelfs wat het patroon van de cravat was.

Wie het deed en waarom was voor het artikel niet belangrijk: daar mocht later, wanneer het nieuws diens intrede in de kiosken, de bars en de woonkamers deed, met handgebaren, stemverheffingen en een volgende sigaret, aangestoken bij het deponeren van de laatste, besproken worden, terwijl op de televisie alweer werd overgegaan op de weersverwachting.

Eindeloos kon er, vele jaren en kilometers van het incident vandaan, in de studeerkamer uitgebreid over gesproken worden. De liefde voor de, vaak sociologische, nog vaker antroposofische discussies, in gang gezet door de perikelen gedurende de hoogtijdagen van de maffia, bewoog als een zachte, transparante damp door de ruimte, de openingen van het luik verlatend wanneer ze wilde, als ware ze hen wilde wijzen op het feit dat de discussie moest geëindigd, waarna ze, niet zelden lachend, tot de

conclusie dienden te komen dat het verleden, als niet meer bestaande werkelijkheid, slechts de overgebleven krantenknipsels als uitsluitel hadden.

Alles waarover nog gespeculeerd kon worden werd bij het verlaten van de intellectuele walm afgedaan als een heksenjacht op een speld die reeds van de hooiberg verwijderd was: een zoektocht naar antwoorden die niet bestaan en wellicht nooit gegeven zullen worden.

De overvloed aan feiten in de geschiedenis maakten het niet makkelijker om tot een conclusie te komen, want hoe vollediger het beeld werd, hoe meer het accent kwam te liggen op de dingen die er nog niet bekend waren over de situatie.

De studeerkamer van Francesco was weliswaar een schat aan informatie, maar ook daar werden de verbale degens vaak genoeg gekruisd om te filosoferen over de nog niet bekende motieven. Het scheen haar geweldig dat er zo veel werd gedocumenteerd en die liefde had ze, zonder dat ze dat ter discussie durfde te stellen, overgenomen van Francesco, wiens studeerkamer al bestond voordat haar bestaan voorspeld kon worden.

De schuifdeur werd geopend en het zachte geluid van de licht geërodeerde deur, schuivend over de krakende houten vloer, kwam net boven het volume van het tikken van de hak van Francesco.

Zijn ogen droegen een kleine glinstering, een blijdschap. Ze wist dat dit louter kon slaan op een nieuw experiment in de keuken; een van de dingen die bij Francesco steevast een vreugdevolle gemoedstoestand teweeg bracht.

“Wat heb je gemaakt?” vroeg ze, met het hoofd gedraaid naar Francesco, het lichaam nog immer naar de boekenkast, met uitzondering van haar half naar Francesco gedraaide voet, die als enige deel van het lichaam aanstalte leek te maken richting de dinertafel te gaan.

Hij glimlachte op een manier waarop ze uit honderden monden Francesco altijd kon herkennen: de voortanden licht over de lip en de rechtermondhoek iets hoger dan de linker.

Het was zeker geen voorzichtig lachje, zoals men ze kent wanneer er een geacteerde vreugde moet worden overgebracht.

Integendeel, Francesco glimlachte zelden, maar wanneer het zich voordeed kon het ogenschijnlijk slechts op een manier waarop men de vreugde achter de glimlach op het eerste oog, of door gebrek aan kennis over de persoon, als cynisch beschouwde.

“Kind, ik zal het je vertellen...”

Ze kende bijna geen enkele andere manier voor het aanvangen van een van Francesco's verhalen. Deze aandoenlijke manier van verhalen, waarmee Francesco ongesproken duidelijk maakte dat het verhaal écht voor haar bestemd was en ze wel aandachtig moest luisteren, om te voorkomen dat hij zich beledigd zou voelen door een mogelijk gebrek aan interesse.

“Wellicht herinner je je Luciana wel, dat Karpathische vrouwtje van de Napoli...” vervolgde hij.

Francesco refereerde naar de Corso Italia, waarvan hij - tegenstrijdig aan de geografische kaart - het Piazza Nicolò Tommaseo als zuidpunt bestempelde en het Piazza Carlo Goldoni als noordpunt.

“Napoli” lag ergens onder het midden van de straat, bij het Largo Riborgo.

Ze haalde plezier uit de omslachtigheid van zijn beschrijvingen en was tevens niet anders van hem gewend.

Het licht cryptische patroondenken was haar in de conversaties met Francesco logischer dan het simpelweg opnoemen van een huisnummer.

Nummer 6A-II deed het huiselijk onderkomen af als niks meer dan een code, verbonden aan een straatnaam.

Waarom mocht een straat vernoemd worden naar een schrijver, een idyllisch dorpje onder de rook van Lecce, of een der vele heersers die het schiereiland door de geschiedenis heen heeft gekend, maar moest het persoonlijkste onderdeel van de straat, de muren waartussen levens zijn ontstaan, gegroeid en geëindigd, een codale denominatie krijgen?

Francesco vervolgde zijn zin: “...ik kwam haar tegen bij de Fontana di Montuzza, je weet wel waar toch? Die niet te pareren fascistische natte droom. We raakten aan de praat, het was immers alweer zo lang geleden en aangezien ze op weg was naar de markt, besloot ik, onder meer om het gesprek niet tot een abrupt einde te laten komen, met haar mee te gaan, het was dan ook zo fijn.

Ze deed haar inkopen, ik keek aandachtig mee en vroeg haar wat ze van plan was te bereiden.

Wel, om niet te veel in details te treden, hetgeen ik ongetwijfeld reeds heb gedaan, ik heb een Roemeense variant van goulash gemaakt.”

“Die intussen koud is geworden, veronderstel ik.” zei ze lachend, terwijl het hoofd en lichaam al enkele minuten in één lijn richting